

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos LVIII. — Izdan in razposlan dné 1. novembra 1889.

170.

Dodatni dogovor od 12. decembra 1888,

k trgovinski in plovstveni pogodbi med Avstro-ogrsko in Nizozemsko od 26. marcija 1867 (Drž. zak. št. 102), o vzajemnem postopanju z vzorci, ki jih uvažajo trgovinski potovalci.

(Sklenen na Dunaji dné 12. decembra 1888, po Njegovem c. in kr. apostolskem Veličanstvu pritrjen dné 31. maja 1889, v obojestranskih pritrdilih izmenjen na Dunaji dné 1. oktobra 1889.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae,
Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae;
Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae,
superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio
Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum a Plenipotentiaro Nostro atque illo Majestatis Suae Nerlandiae Regis ad eum finem ut stipulatio quaedam articuli quarti tractatus inter utriusque Nostrum ditiones di vicesimo sexto mensis Martii anno 1867 Viennae conclusi mutaretur, specialis conventio additicia die duodecimo mensis Decembris anno 1888 Viennae inita et signata fuit, tenoris sequentis:

(Izvirnik.)

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. etc., et Roi Apostolique de Hongrie,

et

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas,

ayant jugé utile de compléter par une disposition relative aux échantillons importés par les voyageurs de commerce le Traité de commerce et de navigation conclu entre l'Autriche-Hongrie et les Pays-Bas, le 26 mars 1867, ont résolu de conclure à cet effet une Convention additionnelle et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Le Sieur Ladislaus Szögyény-Marich de Magyar-Szögyén et Szolgaegyháza, Son Conseiller intime actuel et Chambellan, premier Chef de section au Ministère de la Maison Impériale et des affaires étrangères;

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas:

Le Sieur Adrien Mazel, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions additionnelles suivantes:

Article 1er.

Les objets passibles d'un droit d'entrée qui servent d'échantillons et qui sont importés dans les Pays-Bas ou dans ses colonies par des commis-voyageurs de maisons établies en Autriche-Hongrie, ou en Autriche-Hongrie par des commis-voyageurs de maisons établies dans les Pays-Bas ou dans ses colonies, seront de part et d'autre admis en franchise temporaire moyennant les formalités de douane nécessaires pour en assurer la réexportation ou la réintégration en entrepôt.

Article 2.

La présente Convention aura la même force, valeur et durée que le Traité de commerce et de navigation du 26 mars 1867 auquel elle se rattache.

(Prevod.)

Njegovo Veličanstvo, cesar avstrijski, kralj češki itd. itd., in apostolski kralj ogrski,

in

Njegovo Veličanstvo kralj nizozemski,

sta, spoznavši za koristno, trgovinsko in plovstveno pogodbo, med Avstro-ogrsko in Nizozemsko skleneno dne 26. marcija 1867, dopolniti z določilom o vzorcih, ki jih uvažajo trgovinski potovalci, za svoja pooblaščenja imenovala, in to:

Njegovo Veličanstvo, cesar avstrijski, kralj češki itd. itd., in apostolski kralj ogrski:

Gospoda Ladislava Szögyény-Marich z Magyar-Szögyén in Szolgaegyháza, Svojega pravega skrivnega svetovalca in komornika, prvega sekijskega glavarja v ministerstvu cesarske rodbine in vnanjih stvari;

Njegovo Veličanstvo kralj nizozemski:

Gospoda Adrijana Mazel, Svojega izrednega poslanika in pooblaščenega ministra pri Njegovem cesarskem in kraljevem apostolskem Veličanstvu;

katera sta, priznavši si vzajemno svoji v dobri in pravnih obliki najdeni pooblastili, dogovorila naslednja dodatna določila:

Člen 1.

Uvoznemu colu podležeče stvari, katere so za vzorce in se na Nizozemsko ali v nega naselbine (kolonije) uvažajo po trgovinskih potovalcih na Avstrijsko-ogrskem naseljenih trgovcev, ali na Avstro-ogrsko po trgovinskih potovalcih na Nizozemskem ali v naselbinah njegovih naseljenih trgovcev, vpuščajo se, izpolnivši colnijske formalnosti, ki so potrebne v zagotovilo njih zopetnega izvoza ali zopetnega spravljena v colno skladišče, za sedaj od obeh strani cola proste.

Člen 2.

Pričujoči dogovor bode imel isto moč, veljavo in dobo veljavnosti, kakor trgovinska in plovstvena pogodba od 26. marcija 1867, kateri se prilaga.

Elle entrera en vigueur dès que la promulgation officielle en aura été faite dans les pays des Hautes Parties contractantes.

Article 3.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Vienne dès que les formalités prescrites par les lois constitutionnelles des Etats respectifs auront été accomplies.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Vienne, en double expédition, le 12 décembre 1888.

(L. S.) Szögyény m. p. (L. S.) A. Mazel m. p.

Moč svojo zadobode, čim bode uradno razglašen po deželah visokih pogodnikov.

Člen 3.

Pričujoči dogovor se pritrdi in pritrdili se izmenjati na Dunaji, po tem ko se bodo izpolnile formalnosti, propisane v ustavnih zakonih dotičnih držav.

V dokaz tega sta ga obojestranska pooblaščenca podpisala in udarila nanj svoja pečata.

Storjeno na Dunaji v dvojnem izdatku dné 12. decembra 1888.

(L. S.) Szögyény s. r. (L. S.) A. Mazel s. r.

Nos visis et perpensis conventionis hujus stipulationibus, illas ratas gratasque habere profiteamur, verbo Nostro Caesareo et Regio spondentes Nos ea, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatueros esse. In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro appresso muniri jussimus. Dabantur Viennae die trigesimo primo mensis Maii anno Domini millesimo octingentesimo octogesimo nono, Regnorum Nostrorum quadragesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Gustavus Comes Kálnoky m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Hugo Liber Baro a **Glanz** m. p.,
Consiliarius aulicus et ministerialis.

Gorenji dodatni dogovor se s tem razglaša, potem ko sta vanj privolili obé zbornici državnega zbora.

Na Dunaji, dné 28. oktobra 1889.

Taaffe s. r.

Dunajewski s. r.

Bacquehem s. r.

171.

Dopustno pismo od 18. septembra
1889,za lokalno železnico z ozko raztečino od Insbruka
do Hall-a**Mi Franc Jožef Prvi,**
po milosti Božji cesar avstrijski,apostolski kralj ogerski, kralj česki, dalma-
tinski, hrvaški, slavonski gališki, vladimirski
in ilirski; nadvojvoda avstrijski; veliki vojvoda
krakovski, vojvoda lotarinški, salcburški,
štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-
sleški in dolnje-sleški; veliki knez erdeljski;
mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški
in tirolski itd. itd. itd.

Ker je zemljiški posestnik Anton Prantl v Mühlau-u poleg Insbruka v društvu z bankejem Louis Hirsch, fabrikantom Avgustom Riedinger ter inženerjem Hermanom vitezom pl. Schwind, poslednji trije vsi iz Avgsburga, zaprosil, da bi jim se dala dopustitev, zgraditi lokalno železnico (tramovko) od Insbruka do Hall-a, ter voziti po nji, vzvidelo Nam se je z ozirom na občno korist tega podjetja po zakonu o dopušcanji železnic od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238), kakor tudi po zakonu od 17. junija 1887 (Drž. zak. št. 81), to dopustitev imenovanim koncesionarjem podeliti takó le:

§. 1.

Dajemo koncesionarjem pravico, zgraditi železnico (tramovko) z ozko raztečino, po kateri bode voziti z lokomotivi ali z drugimi mehničnimi motorji, od mesta Insbruka čez Mühlau, z uporabo Insbruk-Hallske državne ceste v Hall.

Koncesionarji so dolžni, na zahtevo državne uprave, zvršiti dopolnilni progi navedene lokalne železnice (parne tramovke) od mesta Insbruka

- a) do enakoimene postaje privilegovane južne železniške družbe;
- b) na Wilten.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustnice, dodeljujejo se naslednja olajšila:

- a) oprostitev od kolkov in pristojbin za vse pogodbe, ki jih podjetje sklene, za vse vloge, ki jih vpodá, in za druge listine, ki jih naredi; dalje za vse knjižne vpise na podlogi teh pogodb in listin, naposled za druge uradne poslove in izdatke, namreč:

1. v to, da se nabavi glavnica in zagotovi glavnično obrestovanje in pa obrat vožnje do časa, ko se začne ta obrat;

2. v pridobitev zemljišč, v gradnjo in opravo železnice, do konca prvega obratnega leta.

Te ugodnosti se ne uporabljajo na razprave sodnega postopka v pravnih.

- b) Oprostitev od kolkov in pristojbin za prvo izdatbo delnic, namenjenih v nabavo glavnice za prvo napravo in dopustilo ustrezno opremo z interimalnimi listi vred, in takó tudi od presnemščine, kar se je nabere o nakupu zemljišč na konci prvega obratnega leta [a), št. 2], razven pristojbin, ki jih je o tem povodu opraviti, in katere po veljajočih zakonih pristojé občinam ali drugim avtonomnim združbam;
- c) oprostitev od pristojbin in odredbin, dolžnih za podeljeno dopustilo in za izdatbo te dopustnice;
- d) oprostitev od pridobnine in dohodarine, od plačevanja kolkovnih pristojbin kuponom, in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se utegnil vvesti s prihodnjimi zakoni, na dvajset (20) let, računeč od današnjega dne.

§. 3.

Koncesionarjev dolžnost je, gradnjo v 1. odstavku §^a 1. imenovane železnice precej začeti, najdalje v dveh letih, računeč od današnjega dne dokončati, dodelano železnico v občno službo izročiti, ter obrat vožnje po nji ves čas, dokler traja dopustilo, nepretrgoma vzdržavati.

Da se bodo držali zgornjega roka za gradnjo, dolžni so koncesionarji dati varnost, položivši 5.000 goldinarjev v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati varovancev novci.

Ako bi ne dostali zgornje dolžnosti, sme se izreči, da je ta položnina propala.

Rok za dodelanje dopolnilnih prog, kateri je eventualno izvršiti po odstavku 2. §^a 1. določi ob svojem času trgovinsko ministerstvo.

§. 4.

Da izdelajo dopuščeno železnico, dodeljuje se koncesionarjem pravica razlastitve po določenih dotičnih zakonitih propisov.

Ista pravica se koncesionarjem dodeli tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državna uprava spoznala, da jih je v javnem interesu napraviti.

V oziru na uporabo državne ceste od Insbruka v Hall v napravo dopuščenih železnic, dolžni so koncesionarji držati se onih uvetov, katere propisuje politično deželno oblastvo kot cestno upravnstvo v porazumu z višjim nadzorstvom avstrijskih železnic.

Kolikor bi se v osnovo dopuščene železnice rabile druge javne ceste, naj koncesionarji dobijo privoljenje tistih, ki so té ceste vzdržavati dolžni, oziroma tistih oblastev in organov, ki imajo po veljajočih zakonih pravico dajati privoljenje v porabo ceste.

§. 5.

Koncesionarjem se je ob gradnji železnic, katere se tu dopuščajo, in ob voženji po njih držati tega, kar ustanavlja to dopustno pismo, in dopustilnih uvetov, ki jih postavi trgovinsko ministerstvo, ter tudi tega, kar velevalo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in železnocestni kretni red od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) in pa zakonov in ukazov, kateri se morebiti pozneje dadó.

Kar se obrata samega tiče, odpuščajo se varnostne naredbe, propisane v redu železnocestnega obrata in v dotičnih dodatnih določilih prometni propisi v toliko, kolikor se bode z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, sosešno na nižano maksimalno brzino trgovinskemu ministerstvu zdelo, da se smejo, ter bodo na to stran veljali dotični posebni obratni propisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 6.

Koncesionarjem se priteza pravica, s posebnim dovoljenjem državne uprave in pod uveti, ki jih ona postavi, to dopustilo predeti na odprto trgovinsko družbo ali na delniško družbo, ki se napravi s sedežem v eni izmed kraljevin in dežel, v državnem zboru zastopanih, in stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarjev.

Izdatba predstvenih obligacij je izključena. Nasproti se koncesionarjem priteza pravica, do vsote, kakor jo odobri državna uprava, izdati predstvenih delnic, ki gledé obrestovanja in razdolžbe uživajo predstvo pred založnimi delnicami.

Dividenda, ki pristoji predstvenim delnicam, predno nastane založnim delnicam pravica do dividende, ne sme se odmerjati z več nego pet odstotki, in iz dohodkov poznejših let ne bodi nikakega doplačevanja.

Iznos resnične in nominalne napravne glavnice potrebuje odobrenja državne uprave.

Pri tem naj veljá to načelo, da se razen stroškov za sestavo projekta, za gradbo in uredbo železnice in za dobavo vozil res uporabljenih in prav izkazanih z interkalarnimi obrestmi vred, ki so bile med grajenjem res izplačane, in kar je bilo res kursne izgube pri dobavi glavnice, ne smejo v račun postavljati nikakeršni drugi.

Ako bi po iztečaju prvega obratnega leta bilo treba še drugih novih stavbin, ali bi se pomnožile obratne oprave, smejo se dotični stroškovi prišteti napravnici glavnici, ako je državna uprava privolila v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo obratnih oprav, in če se stroškovi izkažejo, kakor je prav.

Vso napravno glavnico treba je odplačati po razdolžnem črteži, ki ga odobri državna uprava, v času, dokler traja koncesija.

Pravila družbina in obrazci delnic založnih in predstvenih, ki se izdadó, potrebujejo odobrenja državne uprave.

§. 7.

Vojaščino bode prevažati po nižanih tarifnih cenah, in to po tistih določilih o tem in o polajšilih potujočim vojakom, katera vsak čas veljajo pri avstrijskih deželnih železnicah.

Ta določila obsejajo tudi deželno brambovstvo obeh državnih polovic, tirolske deželne strelce, in to ne samo ob potovanji na račun državne blagajnice, nego tudi ob službenem potovanji na svoj račun k vajam v orožji in priglednim zborom, potem vojaško stražno krđelo civilnih sodišč Dunajskih, žandarstvo, ter po vojaško osnovano finančno in varnostno stražo.

Koncesionarji se zavezujejo, pristati na dogovor med avstrijskimi železnocestnimi društvi ukrenen o nabavi in imetji opravnih reči za prevažanje vojakov in o vzajemnem pripomaganji z vozili ob večjih vojaških prevoznjah, in na veljajoče služabne propise o železništvu ob vojski ter tudi na potlejšnji, 1. junija 1871 obeljavši dodatni dogovor o vožnji takih bolnikov in ranjencev, katere je ležeče prevažati ob trošku vojaške blagajnice.

Tako so tudi dolžni pristati na dogovor, katerega je z železnocestnimi društvi ukreniti o vzajemnem pripomaganji z osebjem ob velikih prevoznjah vojaščine in na propis o prevoznjah vojaščine po železnicah.

Te dolžnosti imajo koncesionarji samo v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje z ozirom na drugotnost teh železnic in na olajšila vsled tega dodeljena gledé naprave, opreme in cele vršbe zdi izvršljivo.

Dolžnost koncesionarjev je pri oddajanji služeb v zmislu zakona od 19. aprila 1872 (Drž. zak. št. 60) ozirati se na doslužene podoficirje iz vojsstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 8.

Koncesionarji so dolžni, ob času mobilizacije in vojske, obrat dopuščene železnice vsak čas ustaviti toliko in dotle, kakor bi vojaško oblastvo spoznalo, da je za premikanje krđel ali druge vojaške operacije potrebno na kaki javni cesti, ki jo porablja železnica.

§. 9.

Dopustna doba in z njo vred v §. 9 lit b) zakona o dopuščanju železnice izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, računeč od današnjega dne, in mine po tem roku.

Državna uprava sme izreči, da je dopustilo pred iztečajem zgornjega roka izgubilo svojo moč, ako se ne bi dostale dolžnosti v §. 3 ustanovljene o začetku in zvršetku gradnje, potem o začetku obrata, ter bi se prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu §. 11^{ga}, lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§. 10.

Koncesionarji nimajo pravice, tretjim osobam prepustiti obrat na dopuščeni železnici, ako jim tega državna uprava izrecno ne dovoli.

Državni upravi je pridržana pravica, obrat na tu dopuščenih železnicah na se vzeti, sosebno tedaj, ako bi zadobile neposrednje stikanje s kako železnico, ki jo ima tisti čas država v obratu, ter ves ostali čas, dokler bode dopustitev še trajala, na račun koncesionarjev voditi.

V tem slučaju naj koncesionarji državni upravi povrnejo troške, kar jih bode vsled te poslovrsbe v resnici imela, in kateri se utegnejo povprečno ustanoviti.

Kako naj se vodi ta poslovrsba, uravnati bode s posebno vršbeno pogodbo, ki se sklene med državno upravo in koncesionarji.

§. 11.

Državna uprava si prihranja pravico, železnice tu dopuščene, ko bodo dodelane in v službo izročene, vsak čas odkupiti pod naslednjimi določili:

1. Da se določi odkupščina, seštejó se letni čisti dohodki, kar jih je podjetje imelo v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti dohodki najslabejših dveh let in povprečni čisti dohodek ostalih petih let se potem izračuni.

2. Ako bi se vendar železnica odkupila pred preteklim sedmim letom vršbe, ali kadar bi po določilih odstavka 1 najdeni srednji čisti dohodek ne dosegel vsaj letnine, potrebne za obrestovanje po pet od sto in za odplačevanje po c. kr. državni upravi odobrene delniške glavnice v času, dokler traja dopustitev, tedaj se ta prej v misel vzeta letnina vzame kot čisti donos odmeri odkupščine v podlogo.

3. Odškodba, ki jo bode dati, naj obstoji v tem, da se koncesijonarjem v dobi še ostali koncesije v zmislu odstavka 1, odnosno, kadar nastane kateri v odstavku 2 omenjenih slučajev, ondudaj navedena letnina za delniško glavnico poluletno 30. junija in 31. decembra vsako leto po dospelji izplačuje.

4. Državi se pridržuje pravica, kadar koli namesto še ne dospelih letnih plačil plačati glavnico, enako glavnični vrednosti, diskontirani po pet od sto na leto, obresti od obresti računeč, teh plačil, ki jih je po določenih odstavka 3 poluletno opravljati.

Ako se država odloči, da plača to glavnico, naj jo — kakor si sama izbere — plača v gotovini ali z državnimi zadolžnicami. Državne zadolžnice je pri tem računati po ceni, kakoršna se podá kot srednja cena državnih zadolžnic enake vrste po uradnih zapisih, da je v neposrednje poprejšnjem poluletni bila na Dunajski borsi.

5. Po odkupu železnic in z dnem tega odkupa pride država, izplačavši odkupščino, brez nadaljnje odplate v bremen čisto last in v užitek teh tukaj koncesijoniranih železnic z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, — tudi vozil in zalog materijala in pa iz napravne glavnice narejenih obratnih in pričuvnih zalogov, ako le ti niso uže bili namenu primerno z odobrenjem državne uprave uporabljeni.

§. 12.

Ko mine dopustilo in tist dan, kadar mine, preide na državo brezodplatno neobremenjena svojina in užitek tu dopuščenih železnic in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, tudi vozil in zalog materijala in iz napravne glavnice narejenih obratnih in pričuvnih zalogov v obsegu povedanem pod §^{om} 11. št. 5.

Ako to dopustilo mine, ter tudi, ako se odkupijo (§. 11) železnice, ostaja koncesijonarjem last pričuvnega (reservnega) zaloga, napravljenega iz lastnih dohodkov podjetja in kar bi imeli po obračunih terjati, po tem last posebnih del in poslopij napravljenih ali pridobljenih iz lastnega imetka, katere so sezidali ali si pridobili vsled pooblastila od državne uprave z izrecnim pristavkom, da ne bodo pristojsstvo železnici.

§. 13.

Državna uprava ima pravico, uveriti se, da so dela železnih cest ter tudi vršena oprava, po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

Tudi ima državna uprava pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarjenje, in sosebno po nadzornikih ob trošku koncesijonarjev pošiljanih — kakor se ji koli pozdi primerno — prigledovati, da se delo izvede po projektu in po pogodbi.

Komisar, ki ga postavi državna uprava, če se napravi delničarska družba, ima tudi pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri veljá za družbe načelnístvo, in pa v velike (glavne) zборе, ter ustavljati vse sklepe in naredbe nasprotné zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javni koristi; ali v takšnem slučaju je komisarjeva dolžnost, precej izprositi razloko trgovinskega ministerstva, katera naj se brez odloga dá ter naj veže družbo.

Za tu ustanovljeno nadziranje železniškega podjetja naj koncesijonarji plačujejo v državno blagajno, z ozirom na s tem zvezane posle letno poprečno povračilo, kakoršno z ozirom na velikost podjetja določi državna uprava.

Koncesijonarji se odvezujejo zaveznosti, izrečenih §. 89 reda železnocestne kretnje od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) gledé povračila večjih stroškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstvenem nadzoru, in gledé dolžnosti, zastoj nabaviti in vzdrževati uradne prostorijske.

§. 14.

Državni upravi se dalje prihranja pravica, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila po večkrat prelomile ali opustile dolžnosti, naložne v dopustnici, v dopustnih uvetih ali v zakonih, poprijeti se naredb, primernih zakonom, ter po okolnostih — še predno izteče koncesija, — izreči, da je ugasnila.

Resno opominjaje vsacega, da ne dela zoper to, kar ustanovljuje le-ta dopustnica, in dodeljujoč

koncesionarjem pravico, zastran izkazne škode pred Našimi sodišči zahtevati povračila, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustnico in vsem tem, kar se v njej ustanavlja.

V dokaz tega izdajemo to pismo, naudarjeno z Našim večjim pečatom, v Našem cesarstvu glavnem in prestolnem mestu na Dunaji, osemnajstega dne meseca septembra v letu po odrešenji sveta tisoč osem sto osemdesetem devetem, Našega cesarovanja eden in štiridesetem.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Dunajewski s. r.

Bacquehem s. r.

172.

Ukaz skupnega ministerstva od 20. oktobra 1889,

obsezajoč II. dodatek k imeniku držav, katere so pristopile dogovoru v obrambo kabla od 14. marca 1884, danem v ukazih od 24. aprila 1888 (Drž. zak. št. 42) in od 6. januarja 1889 (Drž. zak. št. 6).

Zvršujoč določilo člena II. zakona od 30. marca 1888 (Drž. zak. št. 41), s katerim se izdajejo kazenska določila v obrambo podmorskih kablov, daje se na znanje, da je Tunis pristopil dogovoru od 14. marca 1884. o obrambi podmorskih kablov.

Taaffe s. r.

Falkenhayn s. r.

Pražák s. r.

Welsersheimb s. r.

Dunajewski s. r.

Gautsch s. r.

Bacquehem s. r.

Schönborn s. r.

Zaleski s. r.

173.

Cesarski ukaz od 29. oktobra 1889,

o dovolitvi podpor iz državnih sredstev pokrajinam tirolskim in koroškim, katere so zadele povodnji.

Na podlagi §a 14 državo-osnovnega zakona od 21. decembra 1867 (Drž. zak. št. 141) ukazujem tako:

§. 1. Moja vlada se pooblašča, v podporo pomoči potrebnega ljudstva v pokrajinah Moje poknežene grofovine tirolske in moje vojvodine koroške, katere so zadele povodnji, prispevke iz državnih sredstev do 150.000 gl. za Tirolsko in do 50.000 gl. za Koroško dati po meri resnične potrebe.

§. 2. Ti iznosi so namenjeni za dajanje nepovratnih podpor in od teh je porabiti

a) v podporo pomoči potrebnih oškodovancev, za Tirolsko 30.000 gl., za Koroško 25.000 gl.

b) v podporo pomoči potrebnih občin in združenj pri popravi poškodovanih cest, mostov in drugih predmetov za Tirolsko 120.000 gl., za Koroško 25.000 gl.

§. 3. Podpore se razdeljujejo po c. kr. državnih oblastvih.

§. 4. Pravne listine, vloge in zapisniki o podeljenih podporah so prosti kolka in pristojbin.

§. 5. Zvršiti ta ukaz, ki zadobi moč tisti dan, ko se razglasi, naročeno je Mojim ministrom notranjih stvari, za poljedelstvo in za finance.

V Schönbrunn, dné 29. oktobra 1889.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Falkenhayn s. r.

Pražák s. r.

Welsersheimb s. r.

Dunajewski s. r.

Gautsch s. r.

Bacquehem s. r.

Schönborn s. r.

Zaleski s. r.

174.

Ukaz trgovinskega ministerstva od 1. novembra 1889,

o dopolnitvi in premembi nekih določil z ukazom od 10. junija 1874 (Drž. zak. št. 75) uvedenega kretnega pravilnika železnicam kraljevin in dežel v državnem zboru zastopanih, oziroma z ukazi od 15. septembra 1881 (Drž. zak. št. 100), od 1. julija 1884 (Drž. zak. št. 106), od 15. septembra 1885 (Drž. zak. št. 131), od 15. julija 1886 (Drž. zak. št. 125) in od 20. aprila 1889 (Drž. zak. št. 51) k njemu izdanih dodatkov.

V kretnem pravilniku železnicam kraljevin in dežel v državnem zboru zastopanih, uvedenem z ukazom od 10. junija 1874 (Drž. zak. št. 75) dopolnjujejo, oziroma izpreminjajo se tu doli označene številke v prilogi D takó le:

Priloga D.

Številka XVI.

Za točko 4 in pred „Opomnja“ je uvrstiti naslednje določilo:

„Električni akumulatorji v tekočino (zreženo žvepleno kislino) pomočeni, enako če so z elektriko napolnjeni ali ne, morajo biti isto tako v svojih shrambah gosto zaprti, dobro vdeleni in v posebnih s trdnimi pripravi za priročno rabo opravljenih, na notranjem ostenji do dobrega sè svinčcem (svinčeno pločevino) okovanih vrhnih zabojih vloženi, tako, da ni moči priti do nobene sestavine akumulatorjeve.

Vmesni prostor med akumulatorjem in vrhnim zabojem mora biti izpolnjen z vsrebajočo, ognjevarno osamno tvarino, na pr. troskavo volno, infuzorijsko prstjo ali pepelom.

Posamezni elementi ne smejo biti spojeni med seboj. Akumulatorji v steklenih posodah se smejo odpravljati samo suhi.

Propisi pod št. 4. odstavkom 1 in sem spadajočo naslednjo opomnjo veljajo tudi za nakladke (koli), ki imajo v sebi v tekočino pomočene akumulatorje“.

Številka XVIII a.

„Za št. XVIII je pod št. XVIII a) uvrstiti naslednje določilo:

XVIII a) Fosfortrihlorid, fosforoksiklorid in acetilhlorid se smejo odpravljati samo:

ali

1. v posodah iz svinca ali bakra (kotlovine), katere so popolnoma goste in imajo dobro zaporo,

ali pa

2. v posodah iz stekla; a v tem slučaju samo pod temi uveti:

a) za odpravo se smejo rabiti samo debelostene steklenice, ki so zaprte z dobro vbrušeni steklenimi zamaški. Steklena zamaška je oblit s parafinom; tudi je v obrambo té zakleje čez steklenično grlo privezati klobuk iz pergamenega papirja.

b) Steklenice je, če imajo nad 2 kilograma vsebine, vložiti v kovinske z ročami opravljene shrambe in tako posaditi vanje, da so 30 centimetrov daleč od stén; vmesne prostore je s posušeno infuzorijsko prstjo popolnoma pomašiti tako, da se steklenice nikakor ne morejo geniti.

c) Steklenice z vsebino do 2 kilogramov pripuščajo se v odpravo tudi v močnih, z ročami opravljenih lesenih zabojih, kateri so z vmesnimi stenami razdeljeni v toliko oddelkov, kolikor se steklenic pošilja. V en zaboj se ne smé vložiti več nego štiri steklenice. Steklenice je vposaditi tako, da so 30 centimetrov daleč od stén, vmesne prostore (presledke) je s posušeno infuzorijsko prstjo popolnoma pomašiti tako, da se steklenice nikakor ne morejo geniti.

d) Na pokrovi pod b) in c) omenjenih shramb je razen povedbe vsebine namestiti tudi stekleno znamenje“.

Številka XVIII b.

Za št. XVIII a) je pod št. XVIII b) uvrstiti naslednje določilo:

„XVIII b) Fosforpentahlorid (fosfor-superhlorid) podleži propisom, danim pod XVIII a), s to mero, da je pod 2 b) zapovedana vložba potrebna stoprav pri steklenicah, ki imajo

nad 5 kilogramov vsebine. Pri steklenicah z vsebino do 5 kilogramov zadostuje vložba po 2 c)“.

Številka XXVII a.

Za št. XXVII je pod št. XXVII a) uvrstiti naslednje določilo:

„XXVII a) vodenčni superoksid je oddajati v posodah, ki niso neprodušno zaprte, in odpravlja se samo v pokrito narejenih ali v odprtih vozovih z odejno zaporo.“

Če se ta tvarina pošilja v balonih, steklenicah ali vrčih, morajo biti shrambe dobro vdane in vložene v posebne, z ročami opravljene močne zabojne ali koše“.

Številka XXXI.

Ta številka dobode to-le besedilo:

„Volna dlaka (lasje), umetalna volna, bombaževina, svila, predivo, konoplje juta v sirovini, kakor odpadki od popredenja in potkanja cunj ali snažilnih cap; dalje vrvarskih stvari, tkalskih, oklepni in opremini stremenov (zaradi rabljene snažilne volne primerjaj odstavek 3.) se odpravljajo, če so pomaščeni, samo v pokrito narejenih ali v odprtih vozovih z odejno zaporo“.

Številka XXXVIII a.

V določilu pod št. XXXVIII a) je poslednji stavek izbrisati in na njegovo mesto postaviti naslednji propis:

„V obrambo zaklopnic na shrambah morajo biti kape privite. Na gornjem delu kap je trdno nategniti venec, kateri je zunaj štirioglast in čez obseg shramb moli tako, da se nikakor ne morejo valiti shrambe. Obrambne kape in venci morajo biti narejeni iz iste tvarine, kakor shrambe same“.

Gorenje premembe in dopolnitve pridejo v moč dne 1. decembra 1889.

Kraljevo-ogrski trgovski minister, s katerim je bil dogovor o tem, ukrepa ob enem isto odredbo železnicam dežel ogrske krone.

Bacquehem s. r.

175.

Ukaz trgovskega ministerstva od 1. novembra 1889,

zaradi premembe in dopolnitve nekih določil ukaza od 1. julia 1880 (Drž. zak. št. 79), o uredbi prevoza razpočnih stvari po železnicah.

V ukazu od 1. julia 1880 (Drž. zak. št. 79) o uredbi prevoza razpočnih stvari po železnicah se dopolnjujejo, oziroma preminjajo tu doli povedana določila, kar bode veljalo takoj, in to:

V §u 1.

Na konci točke 3. je uvrstiti naslednjo opomnjo:

„Opomnja: Ognjedelne stvari, ki sestojé iz tlačnega močnega prahu in podobnih zmesi, in pa bengalski šelakovi preparati brez netila (plamenske knjige, salonske sveče, baklje, zabavni klinčki, svetilni drogi, bengalski klinčki i. t. d.), ki se pošiljajo po propisih v št. III d), oziroma IV a) priloge D h kretnemu pravilniku, ne spadajo pod določila tega ukaza“.

V §u 6.

Odstavke 2, 3, 4, 5 in 6 točke 4 je izbrisati in na njih mesto postaviti naslednja določila:

„Razpočne kapice, katerim bodi razpočna tvarina v bakrenem tulcu tako pritjena, da se vsled premikanja ob prevozu ne more zrahljati ali iztresniti, je najprej v skupinah ne nad 100 kopic, vsako skupino v pločevinsko škatlo vdeti tako, da se posamezne kapice ne morejo premikati vsled pretresovanja ob prevozu.“

V ta namen je razpočne kapice ob stranskih stenah in na dnu pločevinskih škatel z več plastmi peska prostega, suhega pivnega papirja, z eno progo tako zvanih lesnih ali slamnih lepenk ali z bombaževno plastjo osamiti od pločevine škatle, in kar ostane potem, ko so razpočne kapice vložene, še prostega v škatli, izpolniti, s koščki peska prostega, suhega pivnega papirja. Med razpočne kapice in pokrov škatle je vložiti osamno

plast iz več skladov peska prostega, suhega pivnega papirja, iz bombaža ali iz klobučevine.

Tako napolnjene pločevinske škatle je vsako záse v ovojni papir zaviti tako, da se s tem pokrov škatle tako trdno pritisne na njeno vsebino, da ob potresanju škatle ne bode čuti šuma od rahlo vložnih razpočnih kapic.

Škatle je nato zakleniti v trdno delan lesen zaboj tako, da bodo odprti čelni konci razpočnih kapic obrnjeni proti pokrovu škatle in da, kolikor moči, ne bode otlili prostorov med škatlami in pa med temi ter zabojnimi stenami. Samo na obsegu ene (ali pa tudi več škatel) vsake plasti, najbolje na obojevi steni, je, da bode odpirajoči laže izpraznil zaboj, poskrbeti za tako otlino, da bode s prsti, vtaknenimi vanjo, lahko prijeti dotično škatlo.

Ta otlina je tako, kakor nenameravane otlina v zaboji, vsled katerih bi pločevinske škatle lahko drgetale, pomašiti s papirnimi kosci, slamo, senom ali tuljem; a te tvarine morajo biti do dobrega suhe; nato se pokrov škatle pritrdi s pocinjenimi lesenimi vijaki, za katere je treba še pred polnitvijo v pokrovu in zabojevih stenah izvrtati pot.

Ta zaboj, katerega pokrov naj vsebino tako doli tišči, da le-ta ne more drgetati, je potem, ko se je na pokrov prilepilo poučilo, kako odpirati zaboje z razpočnimi kapicami, vložiti v drug večji, isto tako trdno delan, in prav tako zapirajoč se lesen zaboj s pokrovom k višku; nato je otlina med obema zabojema pomašiti s suhim tuljem ali sukano slamo.

Ko je pritrjen drugi pokrov, ki naj nepremično doli tišči notranji zaboj, prilepi se isto tako na prvega omenjeno poučilo in pa listič, na katerem se beró posebno razložno besede: „Razpočne kapice — ne prevrniti“.

„Opomnja“: Gori omenjeno poučilo, kako odpirati zaboje z razpočnimi kapicami, naj slóve:

„Zaboje z razpočnimi kapicami je odpirati tako, da se najprej iz pokrova vnanjega zaboja z vijakovlakom (dletom) potegnemo zacinjeni leseni vijaki, pri čemer je skrbeti, da se zaboj ne zvrne, ko bi se morebiti odpirajoči premočno opiral na zaboj.

Potem, ko se je razkril notranji zabojev pokrov, naj se tudi notranji zaboj odpre z enako

previdnostjo in na enak način; nato je odstraniti vijakovlak (dleto), in pa vijake, z njim potegnene iz zabojevih stén. V notranjem zaboji bode videti na obsegu ene ali več v papir zavitih pločevinskih škatel, v katerih so razpočne kapice, v najvišji plasti s papirnimi kosci, slamo, senom ali tuljem pomašeno otlino.

Potem ko se je previdno odvzelo mašilo iz té otlina — tù je treba škatle, najbliže ležeče, doli tiščati, da se ne iztrgajo z mašilom vred — naj se najprej tako razkrite škatle odstranijo previdno s konci prstov, in potem stoprav ostale škatle tega sklada, po potrebi.

Vsake nadaljšnje plasti pločevinskih škatel odjemanje je prav tako pripraviti in izvršiti; pri tem bode dobro, poprej previdno odstraniti mašila, ki so v drugih manjših otlinah.

Posamezne pločevinske škatle naj se odpró v stran od zaloga razpočnih kapic, in kosce pivnega papirja, rabljene v izpolnitev otlín v škatlah, odstraniti je prav tako najprej, predno je moči razpočne kapice prijeti s prsti.

Drugo orodje, nego vijakovlak (dleto, „prsna lajna“), se ne smé rabiti pri odpiranju zabojev in tudi ne smé, kakor druge rahle (ne pritrjene) kovinske stvari, biti v neposrednji bližini; sploh je ravnati z največjo previdnostjo, brez sile, udarca in suvanja“.

V točki 6 je po odstavku 3 uvrstiti naslednje določilo:

„Mokri stlačeni strelni bombaž, ki ima 15 in več odstotkov vode v sebi, odpravlja se pod naslednjimi uveti:

1. Zadelati ga je trdno v vodogoste, trpežne, krepkoste shrambe. Te shrambe morajo biti opravljene z razložnim napisom „Moker, stlačen strelni bombaž“ s povedbo vodne vsebine v odstotkih.

Kosmata teža enega nakladka ne smé iti čez 90 kg.

2. Za brzovozno blago se ne oddaja in ne odpravlja. Odpravljati se ne sme nikdar z vlaki za osebe, a z meševitimi vlaki samo po takih progah, po katerih se ne vozijo vlaki za blago.

3. Na voznem listu mora pošiljatelj, pod uradnim poverjenjem podpisa, pismeno potrditi, da je

pošiljani strelni bombaž tak in tako vdolan, da ustreza gori ukrenenim določilom.

4. Strelni bombaž se smé naložiti v isti voz samo s takim blagom, ki se ne vnáme lahko.

Smodnik (strelni prah), smodnikovo municijo, ognjedelne stvari ali netila spraviti v isti voz s strelnim bombažem je prepovedano. V ostalem se smejo pod I priloge *D* kretnemu pravilniku navedene stvari, če se pazi na posebne za té propisane uвете, odpravljati v istem vozu s strelnim bombažem, ako bode strelni bombaž razkladati ob istem

času s temi stvarmi in shrambé strelnega bombaža niso opravljene z železnimi vezmi.

5. V prevažanje strelnega bombaža rabljene odprte vozove je opraviti z odejami.

Kraljevi ogrski trgovinski minister, s katerim je bil dogovor na to stran, ukrepa ob enem enako naredbo za železnice dežel ograde krone.

Bacquehem s. r.